

Östersunds kommun

Undersökningen där medborgarna har fått tycka till om den kommunala tekniken

Innehållsförteckning

Om undersökningen	3
Bakgrund	3
Urval	3
Metod	3
Frågeformulär	3
Redovisning av resultatet	3
Kommunens deltagande	5
Resultat i korthet	6
Resande	7
Gator och vägar	10
<i>Gatu- och vägstandard</i>	11
<i>Snöröjning och halkbekämpning</i>	15
Parker och lekplatser	17
<i>Parker</i>	18
<i>Lekplatser</i>	21
Vatten och avlopp	22
<i>Bostäder med kommunalt vatten</i>	23
<i>Avlopp</i>	26
Avfall och avfallshantering	27
<i>Avfall</i>	28
<i>Återvinning</i>	29
<i>Farligt avfall</i>	30
<i>Förpackningsmaterial</i>	31
<i>Avfallssortering</i>	33
Kommuninfo och kommunkontakter	34
Bakgrundsinfo	36

Disposition

Rapporten inleds med information om undersökningens syfte, bakgrund, och upplägg. Därefter följer information om kommunens deltagande. Efter detta följer resultat i korthet för enkätens respektive frågeområde. Undersökningens resultat redovisas därefter fråga per fråga för respektive frågeområde. Resultatredovisningens frågeområden är:

1. *Resande*
2. *Gator och vägar*
3. *Parker och lekplatser*
4. *Vatten och avlopp*
5. *Avfall och avfallshantering*
6. *Kommuninfo och kommunkontakter*

Avslutningsvis redovisas bakgrundsinformation om de respondenter som deltagit i undersökningen i tabellform. Frågeformuläret finns som bilaga.

Om undersökningen

Bakgrund

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har sedan 1992 erbjudit Sveriges samtliga kommuner att delta i undersökningen där kommuninvånarna får tycka till om hur den kommunala tekniken – skötseln av gator, parker, vatten och avlopp, avfallshantering samt kommunkommunikationen – fungerar. Årets undersökningsomgång är den tionde i ordningen och den genomförs vart tredje år.

Syftet med enkätundersökningen är för kommunen att bilda sig en uppfattning om medborgarnas önskemål och prioriteringar. Samt att ta reda på om kommunen lever upp till de krav på god service som medborgarna ställer, eller om det finns brister i verksamheten som behöver åtgärdas.

Urval

Deltagande kommuner har beställt en urvalsstorlek om 500 eller 1000 kommuninvånare. Urvalsstorlekarna har varit desamma i tidigare enkätomgångar. Respondenterna har valts ut genom ett obundet slumpmässigt urval (OSU) i åldern 18-74 år. Med ett obundet slumpmässigt urval har samtliga kommuninvånare inom åldersintervallet 18-74 år haft lika stor chans att bli utvalda till att delta i undersökningen.

Metod

Datinsamlingen genomfördes under perioden februari – april 2019. Undersökningen inleddes med en postal inbjudan. Inbjudan innehöll information om undersökningen och frivillighet att delta. Inbjudan innehöll webblänk med inloggningsuppgifter och bjöd in respondenten till att besvara frågeformuläret via webben. Inbjudan följdes upp med en postal enkät och ett följebrev som på nytt bjöd in respondenten att besvara frågeformuläret via webben. En postal enkätpåminnelse skickades därefter ut med två efterföljande sms-påminnelser.

Frågeformulär

Inför årets undersökningsomgång har SKL, i samarbete med en referensgrupp bestående av representanter för deltagande kommuner, omarbetat frågeformuläret och gjort förbättringsåtgärder som både förenklar och moderniserar enkäten. Tidigare omgångar har tre olika formulär använts som nu slagits ihop till ett gemensamt formulär. Årets enkät har därtill kortats ner i jämförelse med tidigare omgångar och enkäten tar cirka 10 minuter att besvara. Frågeformuläret består av 40 basfrågor och fyra tillägsfrågor.

Frågeformuläret har också skickats som en nationell enkät, där 1000 enkäter postats till ett obundet slumpmässigt urval av invånare i Sverige. Resultatet presenteras som jämförelsetal för deltagande kommuner.

Redovisning av resultatet

Resultaten presenteras med grafer och textanalys på övergripande nivå samt nedbrutet per analysgrupp där analysen visar på relevanta skillnader och mönster. Kommunens resultat presenteras i jämförelse med historisk data, det nationella jämförelsevärdet eller utifrån bakgrundsvariabler. I graferna presenteras resultatet i form av en proportion (procentsats), vilket visar på hur stor andel av kommuninvånarna som har uttryckt en viss åsikt. Graferna visar resultatet av de som har tagit ställning i frågan. Vid gruppjämförelser presenterar vi inte kategorier med färre än tio observationer i varje kategori.

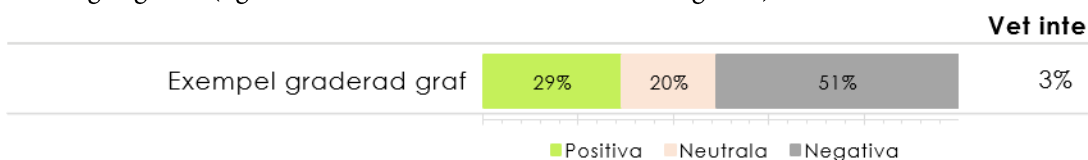
Redovisning av resultatet

När en undersökning bygger på ett slumpmässigt urval kan vi med hjälp av ett stickprov (1000 kommuninvånare), med viss säkerhet, uttala oss om vad hela populationen (samtliga kommuninvånare) tycker. Det presenterade resultatet är alltid förknippat med en osäkerhet som vi uttrycker i form av en felmarginal. Med felmarginalen beräknar vi ett konfidensintervall kring presenterade procentskattningar. Vid många upprepade mätningar kan vi förvänta oss att det presenterade procenttalet befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 för hela populationen. Genom att upplysa om felmarginalen minskar vi risken för att slutsatser dras om gruppskillnader eller förändringar som helt beror på slumpen.

Tabellen visar några exempel på felmarginalens storlek vid olika procentskattningar och gruppstorlekar. Tabellen visar att ju fler svar desto mer precisa skattningar närmare proportionen i populationen.

Gruppstorlek	Procentskattning				
	50 procent	30 procent	10 procent	6 procent	2 procent
100	±9,8	±9,0	±5,9	±4,7	±2,7
200	±6,9	±6,4	±4,2	±3,3	±1,9
400	±4,9	±4,5	±2,9	±2,3	±1,4
1000	±3,1	±2,8	±1,9	±1,5	±0,9

Enkäten innehåller graderade och ograderade frågor. Att en fråga är graderad innebär att kommuninvånaren graderar sin upplevelse av den kommunala tjänst som frågan berör. De graderade frågorna i enkäten har antingen fyra eller fem svarsalternativ. Frågorna med fem svarsalternativ består av två positiva ställningstaganden (där svarsalternativen kan vara t ex mycket eller ganska bra), ett neutralt ställningstagande (där svarsalternativet kan vara t ex varken bra eller dåligt) och två negativa ställningstaganden (där svarsalternativen kan vara t ex mycket eller ganska dåligt). För dessa frågor redovisas resultatet utifrån att de två svarsalternativen som innebär ett positivt ställningstagande slås ihop (i graferna benämmt som positiva), och samma gäller för svarsalternativen med ett neutralt eller ett negativt ställningstagande (i graferna benämmt som neutrala och negativa).

Anledningen till att denna sammanslagning görs är för att fokusera på om kommuninvånarna ställer sig positiva, neutrala eller negativa till den kommunala tjänsten i fråga. Istället för att fokusera på svarsalternativen i sig. De ograderade frågorna skiljer sig från de graderade genom att svarsalternativen inte har en positiv eller negativ laddning. Istället handlar det till exempel om hur ofta eller på vilket sätt kommuninvånarna använder den kommunala tjänsten som frågan berör.

Vissa frågor har svarsalternativet ”annat”, där kommuninvånarna själva fått skriva sitt svar när de upplevt att de fasta svarsalternativen inte passade dem. Ett utdrag av dessa svar presenteras i rapporten, och levereras i sin helhet till kommunen i ett separat dokument.

För ett antal frågor redovisas resultatet nedbrutet på frekventa resenärer. Dessa definieras som kommuninvånare som svarat antingen ”Varje dag eller nästan varje dag” alternativt ”Någon eller några gånger i veckan” på frågorna som berör hur de använder olika färdmedel.

Kommunens deltagande

Kommunen har valt ett urval om 1000 slumpmässigt utvalda kommuninvånare.

Kommunens frågeformulär består av 40 basfrågor och samtliga fyra tillägsfrågor; A6, B7, C5 och D7.

Tillägsfrågor	Innehåll
Tillägg A6	Tycker du att det är lätt eller svårt att hitta en ledig plats i kommunens största tätort, när affärerna har öppet?
Tillägg B7	Om vi får mindre pengar till underhåll av gator och vägar, till vad ska vi då främst använda pengarna?
Tillägg C5	Om vi får mindre pengar till parkverksamheten, till vad ska vi då i första hand använda pengarna?
Tillägg D7	Händer det någon gång att du oroar dig för kvaliteten på kranvattnet?

Totalt valde 542 invånare att svara på undersökningen vilket ger en svarsfrekvens på 54,2 procent. Merparten har svarat via pappersenkät och cirka var tredje person har svarat via webben eller sms-påminnelse. En svarsfrekvens över 45 procent är mycket bra och visar på att undersökningen är relevant för kommuninvånarna och att frågeformuläret är väl utformat för en bred målgrupp.

Resultat i korthet

Resande

Det klart vanligaste färdmedlet i kommunen är bilen, vilken närmare nio av tio kommuninvånare åker med någon gång i veckan eller mer. Det är svårt att få tag i en ledig parkeringsplats i kommunens största tätort när affärerna har öppet, vilket visar sig i att två av fem kommuninvånare är positivt inställda i frågan.

Gator och vägar

Att kommunens torg och trottoarer upplevs som rena och snygga framkommer av att närmare fyra av fem kommuninvånare ställer sig positiva. Det är en högre andel kommuninvånare som är positivt inställda till standarden på gång- och cykelvägarna än till standarden på kommunens gator och vägar. Fler än hälften av kommuninvånarna uppger att det finns brister i kommunens snöröjning och halkbekämpning.

Parker och lekplatser

Närmare två av tre kommuninvånare är positivt inställda till hur parkerna sköts i kommunen. Parkerna används främst för att ta promenader i. Drygt hälften av kommuninvånarna är positivt inställda till hur de kommunala lekparkerna och lekplatserna är vad gäller skötsel och lekredskap för barnen, vilket ligger i linje med tidigare mätningar.

Vatten och avlopp

Närmare nio av tio kommuninvånare är positivt inställda till kvaliteten på kranvattnet i kommunen. Andelen invånare som varit utsatta för störningar i vattenförsörjningen minskar över tid. Tre av fyra kommuninvånare tycker att de är tillräckligt informerade om vad som får spolas ned i avloppet.

Avfall och avfallshantering

Kommuninvånarna är överlag positivt inställda till de former av avfallshantering som denna undersökning berör. Cirka fyra av fem är positivt inställda till hur hämtningen av hushållsavfall, inlämnandet av avfall på kommunens återvinningscentral samt inlämnandet av förpackningsavfall och tidningar fungerar för dem.

Kommunikation och kommunkontakter

Av de kommuninvånare som varit i kontakt med kommunen i något ärende som gällde gator/vägar, parker, vatten/avlopp, eller sophämtning/avfallshantering under de senaste tolv månaderna är drygt hälften positivt inställda till kontakten.

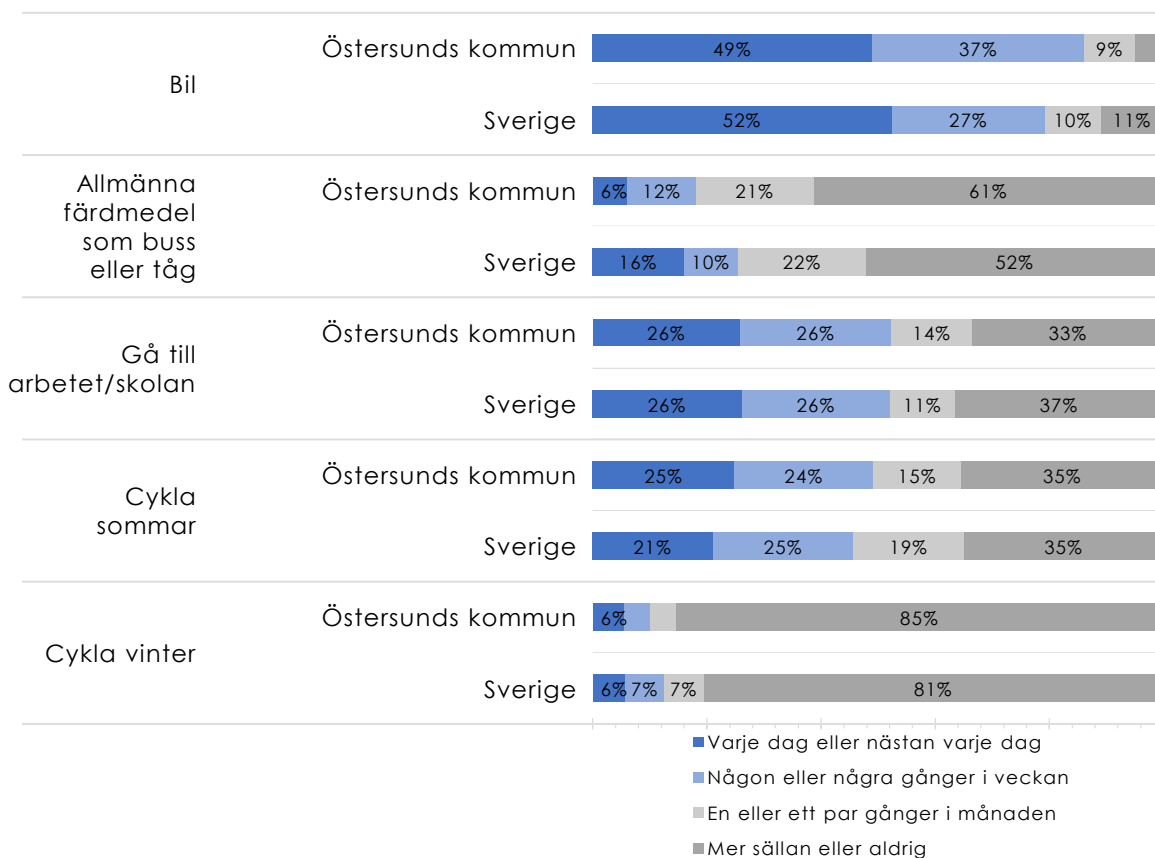
Resande

Resande är en betydande del av människors vardag. Det kan handla om vardagliga aktiviteter som att ta sig till skolan, arbetet, bostaden eller diverse fritidsaktiviteter. Nästan hälften av de bilresor som görs i Sverige är under fem kilometer.¹

Den rekommenderade dagliga fysiska aktiviteten för vuxna är minst 30 minuter. Endast hälften av den vuxna befolkningen i Sverige uppnår denna rekommendation. Att öka exempelvis arbetspendlingen med cykel kan, enligt SKL:s rapport, vara ett sätt för fler att nå den rekommenderade dagliga fysiska aktiviteten.²

Graf 1. Hur kommuninvånarna förflyttar sig

I vilken utsträckning kommuninvånarna använder olika färdmedel

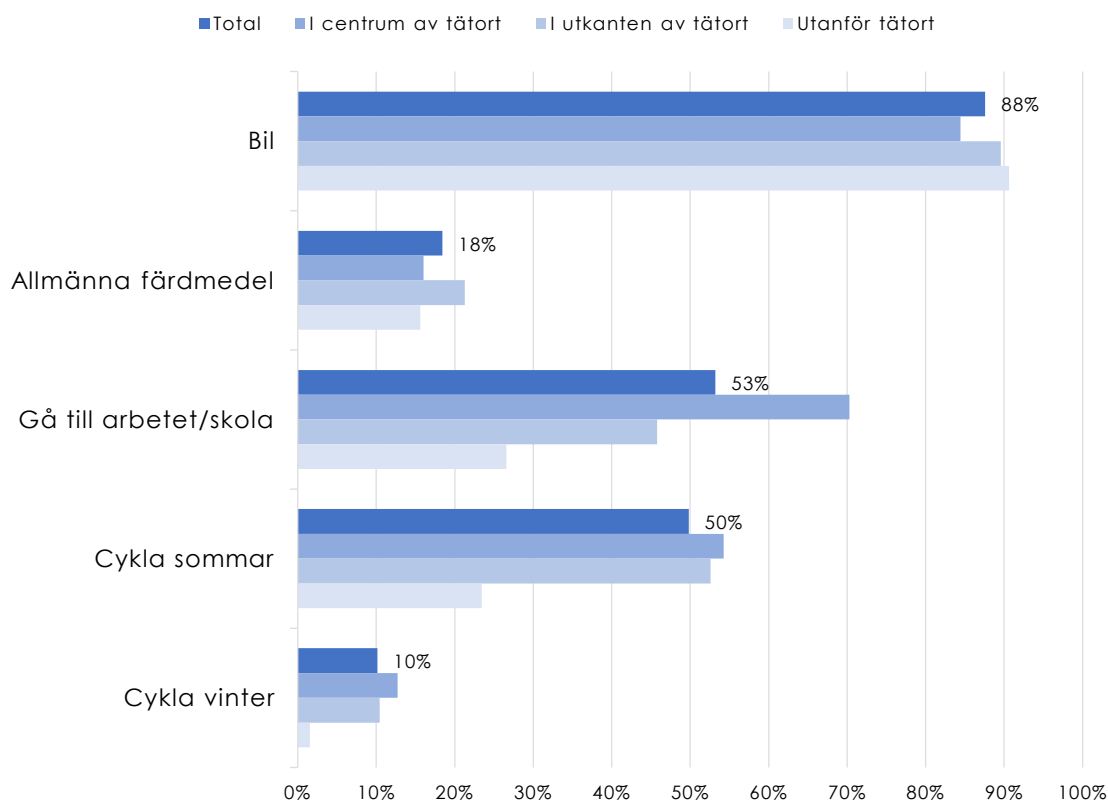
Kommuninvånarna färdas på liknande sätt som invånarna i Sverige som helhet. Det klart vanligaste färdmedlet är bilen, vilken närmare nio av tio kommuninvånare åker med någon gång i veckan eller mer. Att åka allmänna färdmedel som buss eller tåg är mindre vanligt i kommunen, endast sex procent åker det färdmedlet varje dag eller nästan varje dag. Cirka hälften av kommuninvånarna går till arbetet/skolan respektive cyklar sommartid någon gång i veckan eller mer.

¹ <https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/planera-person-och-godstransporter/Planera-persontransporter/Hallbart-resande/Resor-till-och-fran-skolan/>

² <https://skl.se/samhallsplaneringinfrastruktur/trafikinfrastruktur/cykeltrafik/okadochsakercykling/arbetspendling.15881.htm>

Resande

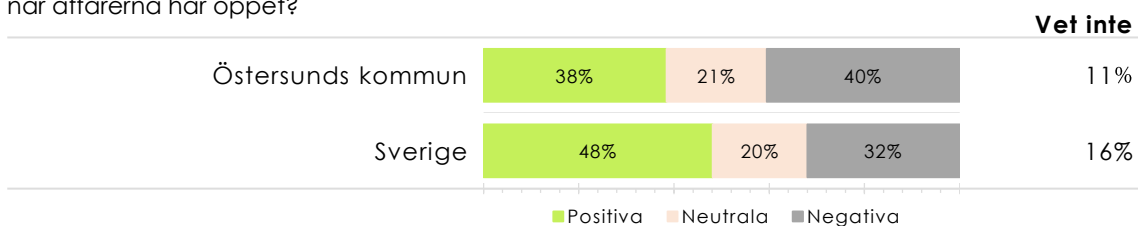
Graf 2. Hur kommuninvånarna förflyttar sig – nedbrutet på boende

Vid nedbrytning på boende framkommer att bilen är det klart vanligaste färdmedlet oavsett var kommuninvånarna bor. Därtill framkommer det att en högre andel av de kommuninvånare som bor i centrum av eller i utkanten av tätort går till arbetet/skolan och cyklar under sommaren, än de som bor utanför tätort.

Graf 3. Inställning till att hitta parkeringsplats

Tycker du att det är lätt eller svårt att hitta en ledig p-plats i kommunens största tätort, när affärerna har öppet?

Två av fem kommuninvånare är negativt inställda i frågan gällande huruvida det är lätt eller svårt att hitta en ledig p-plats i kommunens största tätort, när affärerna har öppet. Det är en något högre andel än motsvarande för Sverige som helhet. Notera att elva procent valt att inte ta ställning i frågan genom att svara ”vet inte”.

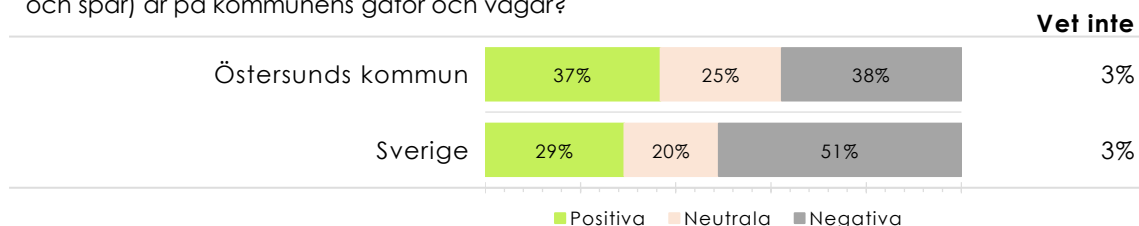
Gatu- och vägstandard

För att nå en god tillgänglighet för alla är det av betydelse att gator och vägar håller en god standard för bilar, cyklister och fotgängares framkomlighet. Det är därför viktigt att underhålla vägarna så att de är framkomliga och säkra året om. Ett bristande underhåll kan leda till onödiga kostnader och dyra åtgärdsprogram.³

Det svenska vägnätet utgörs av cirka 61 000 mil vägar, vilka är fördelade mellan enskilda, statliga och kommunala gator och vägar. Enskilda vägar utgör den större delen av det svenska nätverket (ca 46 900 mil eller 77 procent) följt av statligt allmänna vägar (ca 9850 mil eller 16 procent) och därefter kommunala gator och vägar (ca 4280 mil eller sju procent). En liten del av våra enskilda vägar (ca 7500 mil) blir statligt finansierade med kompletterande hjälp från kommunerna (ca 1500 mil). Det kan finnas frågetecken hos kommuninvånarna om vilka vägar som kommunen ansvarar för och inte.⁴

Graf 4. Inställning till standard på gator och vägar

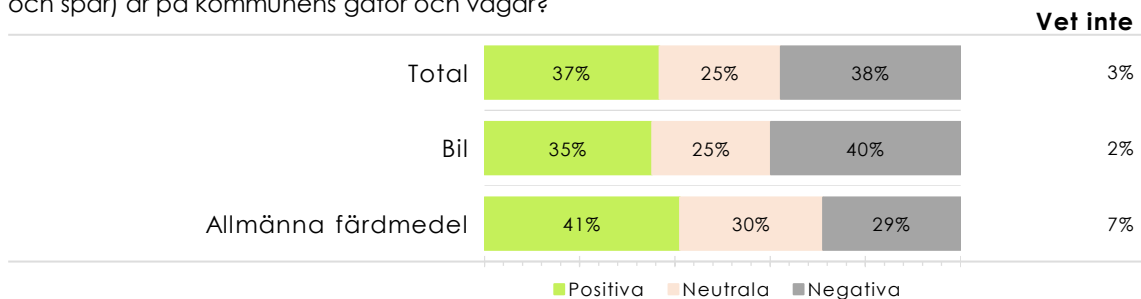
Hur tycker du att standarden (jämnhet, gropar och spår) är på kommunens gator och vägar?

Knappt två av fem kommuninvånare är positivt inställda till standarden på kommunens gator och vägar. Samtidigt är en lika stor andel negativt inställd, medan var fjärde kommuninvånare är neutralt inställd. Andelen positivt inställda är något större i kommunen än i Sverige som helhet.

Graf 5. Inställning till standard på gator och vägar – nedbrutet på färdmedel

Hur tycker du att standarden (jämnhet, gropar och spår) är på kommunens gator och vägar?

Vid nedbrytning på färdmedel framkommer att en lägre andel av de som åker allmänna färdmedel någon gång i veckan eller mer är negativt inställda än de som åker bil lika ofta. Notera att nedbrytningsgruppen ”allmänna färdmedel” baseras på färre svar än nedbrytningsgruppen ”bil”.

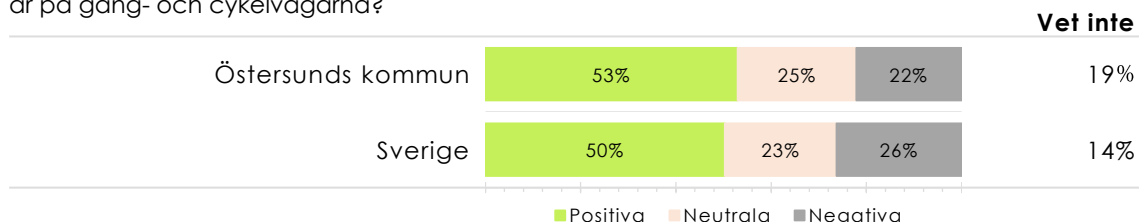
³ https://www.trafikverket.se/contentassets/d4d052c6bd96414fbf9509f9ae7a3fcc/underhallsplan-2017-2020_17_03_28.pdf

⁴ <https://skl.se/samballsplaneringinfrastruktur/trafikinfrastruktur/driftunderhall.291.html>

Gatu- och vägstandard

Graf 6. Inställning till standard på gång- och cykelvägar

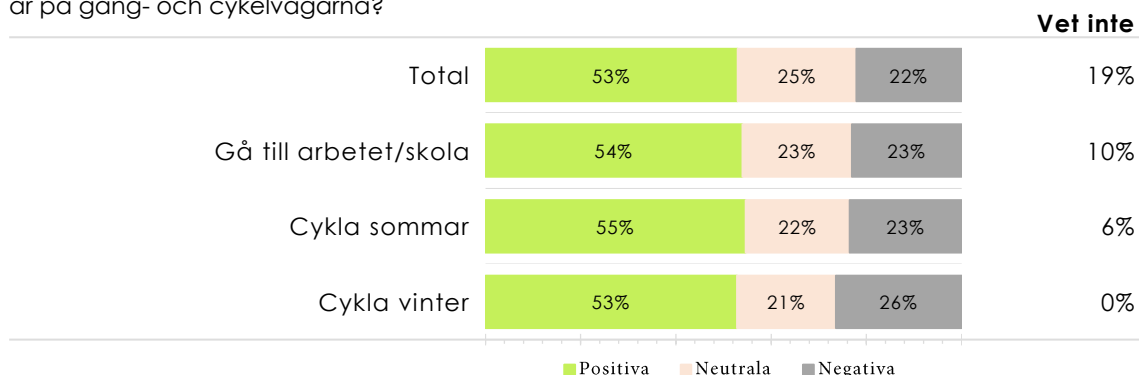
Hur tycker du att standarden (jämnhet, belysning, vägmarkering) är på gång- och cykelvägarna?

Fler kommuninvånare är positivt inställda till standarden på gång- och cykelvägarna än med standarden på kommunens gator och vägar. Drygt hälften av kommuninvånarna är positivt inställda till standarden, vilket ligger i linje med rikssnittet. Notera att 19 procent valt att inte ta ställning i frågan genom att svara ”vet inte”.

Graf 7. Inställning till standard på gång- och cykelvägar – nedbrutet på färdmedel

Hur tycker du att standarden (jämnhet, belysning, vägmarkering) är på gång- och cykelvägarna?

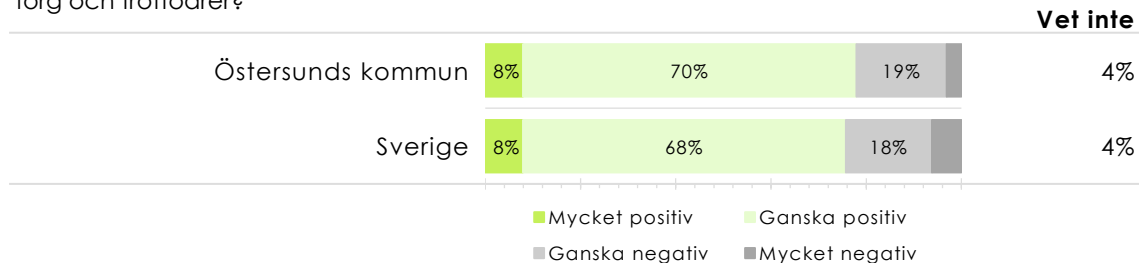
Vid nedbrytning på färdmedel framkommer inga nämnvärda skillnader mellan de olika nedbrytningsgrupperna. En lika stor andel av fotgängare och cyklister är positivt inställda till standarden på kommunens gång- och cykelvägar. Notera att nedbrytningsgrupp ”cykla vinter” baseras på färre svar än de andra två nedbrytningsgrupperna.

Gatu- och vägstandard

Graf 8. Andel som upplever torg och trottoarer som rena och snygga

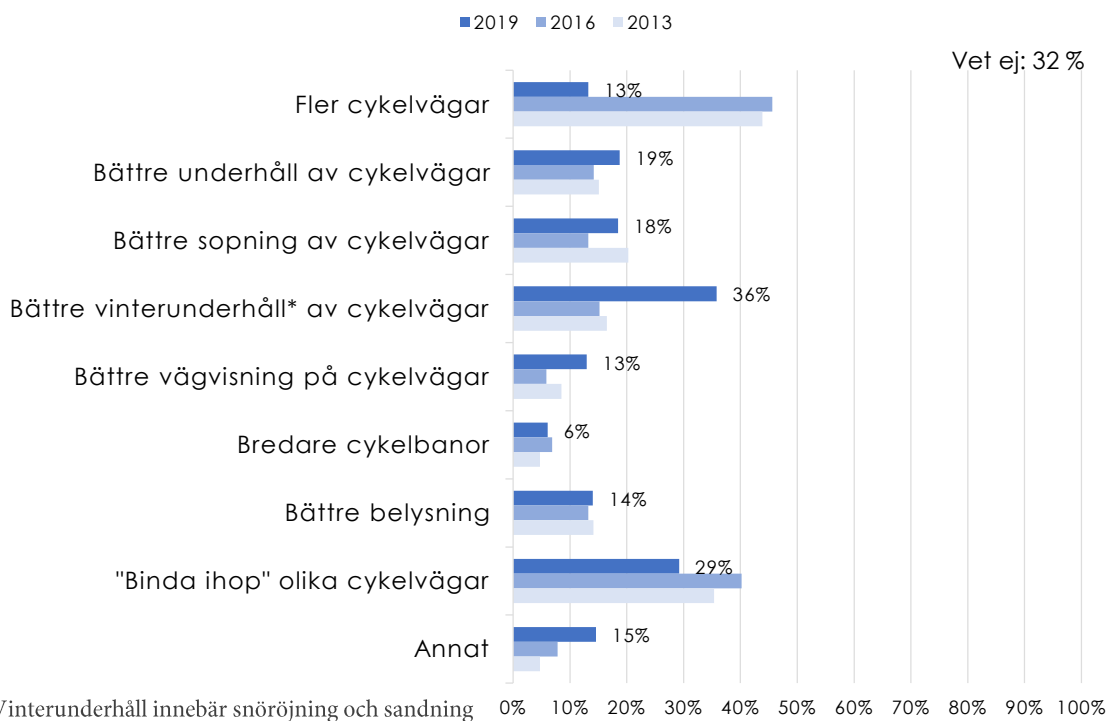
Tycker du att det är rent och snyggt eller är det skräpigt på torg och trottoarer?

Att kommunens torg och trottoarer upplevs som rena och snygga framkommer av att närmare fyra av fem kommuninvånare är positivt inställda i frågan. En högre andel av kommuninvånare i åldrarna 18-39 och 40-59 år är positivt inställda än de som är mellan 60-74 år. Kommunens resultat ligger i linje med resultatet för Sverige som helhet.

Graf 9. Prioritering vid förbättring för cyklisterna

Om vi ska göra det bättre för cyklisterna, vad ska vi då främst satsa på?

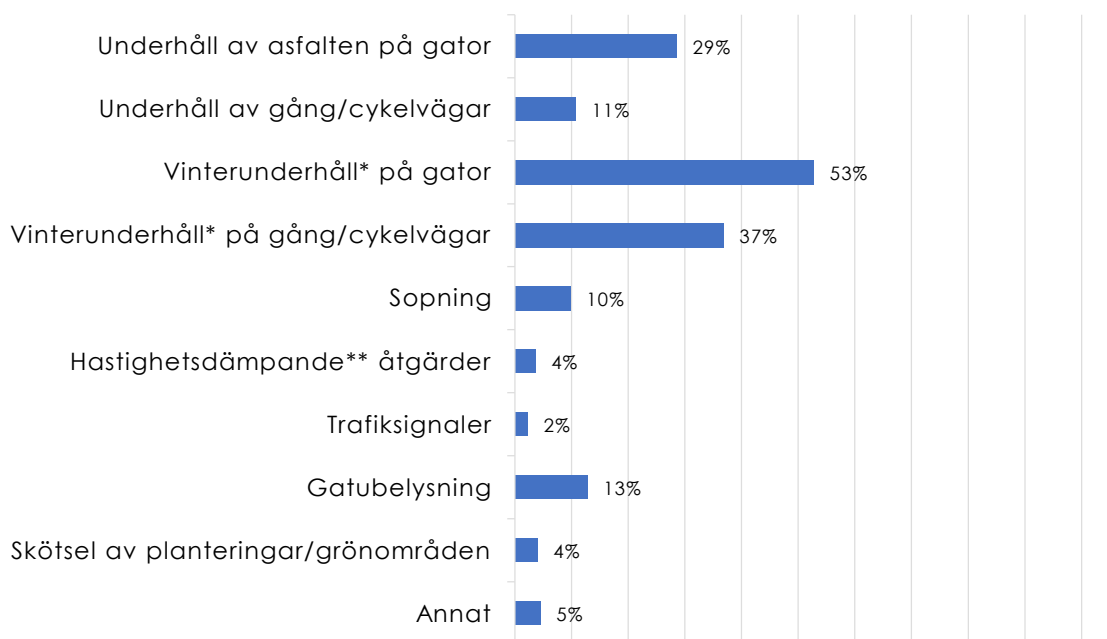
Östersunds kommuninvånare vill främst att det satsas på ett bättre vinterunderhåll av cykelvägarna, följt av att "binda ihop" olika cykelvägar. Det finns en variation i resultatet och det är ett flertal satsningar som kommuninvånarna vill att kommunen prioriterar. I jämförelse med tidigare mätningar har resultatet förändrats något. Framförallt är det i årets mätning fler som uppger att ett bättre vinterunderhåll bör prioriteras. Notera att 32 procent valt att inte ta ställning i frågan genom att svara "vet ej".

Gatu- och vägstandard

Graf 10. Prioritering vid underhåll av gator och vägar

Om vi får mindre pengar till underhåll av gator och vägar, till vad ska vi då främst använda pengarna?

*Vinterunderhåll innebär snöröjning och sandning

**Hastighetsdämpande åtgärder som gupp och avsmalningar

Om kommunen skulle få mindre pengar till underhåll av gator och vägar anser flest kommuninvånare att det är vinterunderhåll på gator och gång/cykelvägar som bör prioriteras. Därefter är det underhållet av asfalten som bör prioriteras.

Snöröjning och halkbekämpning

Snöröjning och halkbekämpning är centralt för att fordon, cyklister och fotgängare ska ta sig fram tryggt, säkert och i tid. Genom ett kontinuerligt underhåll med snöröjning och halkbekämpning reduceras risken för fallolyckor, singelolyckor i trafiken samt underlättar framkomligheten för alla kommuninvånare.⁵

Vinterväghållning är en uppmärksammas arbetsuppgift eftersom den berör de flesta kommuninvånare på ett eller annat vis. Det som utmärker underhållet är att behoven hos olika typer av trafikanter ska tillgodoses under en begränsad tidsperiod.⁶

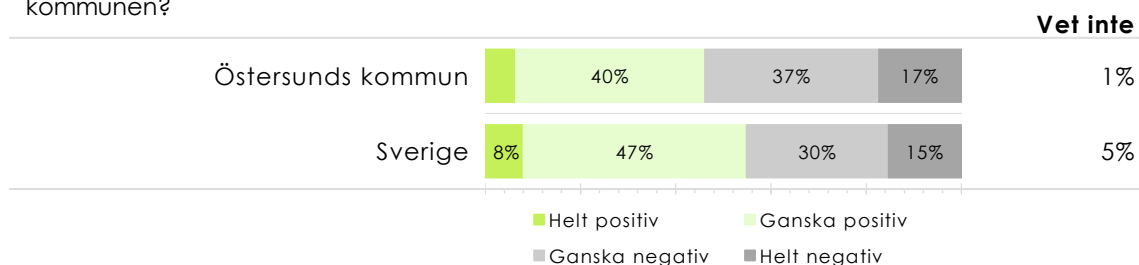
32
av
102

Positivt inställda till kvaliteten på snöröjning och halkbekämpning

Kommunen ligger i en jämförelse med samtliga deltagande kommuner på placering 32 av totalt 102 över flest positivt inställda kommuninvånare.

Graf 11. Inställning till snöröjning och halkbekämpning

Hur tycker du att snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen?

Snöröjning och halkbekämpning är som tidigare nämnt en uppmärksammas uppgift och en majoritet av Östersunds kommuninvånare är negativt inställda till hur snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen. Det är en något högre andel än motsvarande i Sverige som helhet.

⁵ <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/bristande-snorojning-bakom-fallolyckorna>

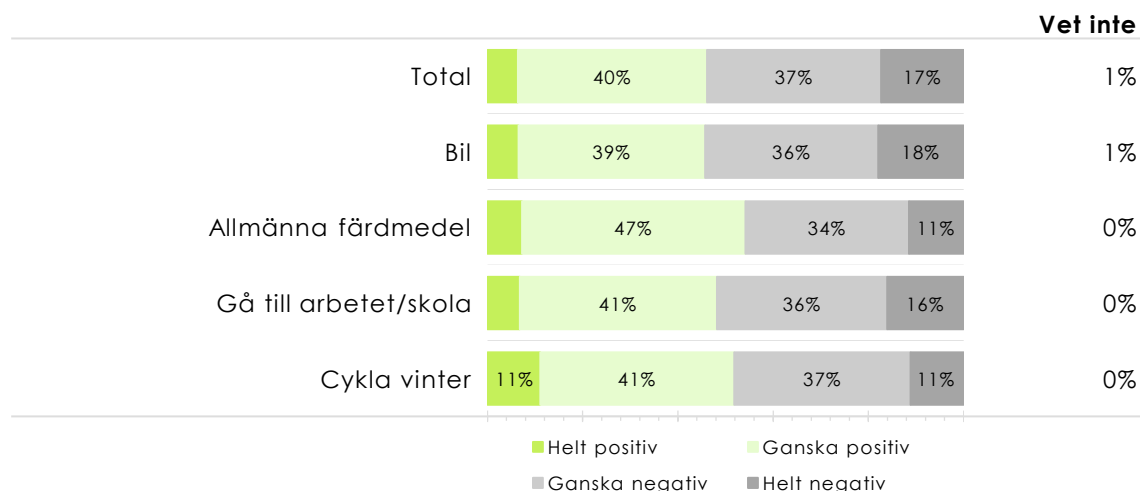
⁶ <https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/vitt-pa-svart.html>

Snöröjning och halkbekämpning

Graf 12. Resenärers inställning till snöröjning och halkbekämpning

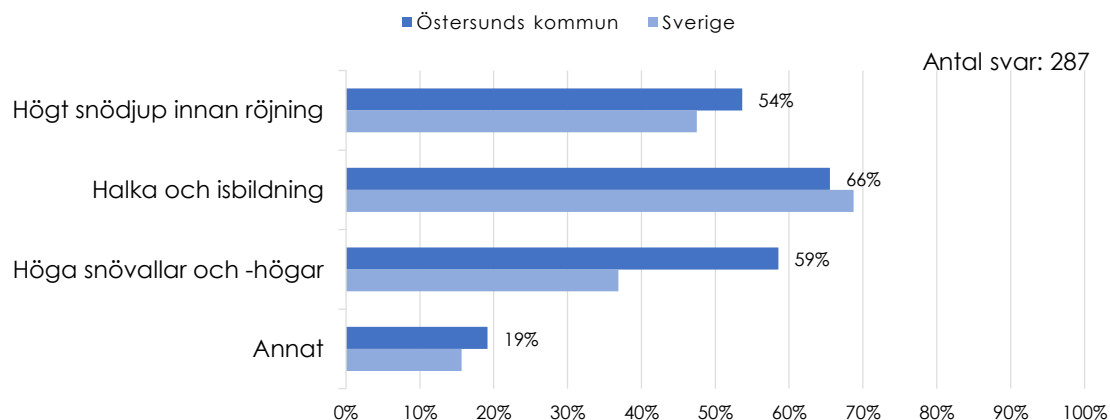
Hur tycker du att snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen?

Vid nedbrytning på färdmedel framkommer att en något högre andel av kommuninvånare som åker allmänna färdmedel någon gång i veckan eller mer är positivt inställda till skötseln. Notera att nedbrytningsgrupperna "allmänna färdmedel" och "cykla vinter" baseras på färre svar än övriga två nedbrytningsgrupper.

Graf 13. Brister i kommunens snöröjning och halkbekämpning

Vad tycker du är dåligt?

Alla tre svarsalternativ ger upphov till missnöje. En andel kommuninvånare har även uppgett att alternativet "annat" är orsaken till deras missnöje, vilket exempelvis kan vara bristande sandning på gång och bilväg samt trottoar.

Parker

Att vistas i parker och andra grönområden har en rad positiva effekter på människors psykiska och fysiska hälsa. Att ha tillgång till välskötta, attraktiva parker och grönområden kan bland annat leda till att människors fysiska aktivitetsnivå ökar och att stressnivån sjunker. Barn som får möjlighet att vistas mycket i grönområden och parker rör på sig mer, är friskare och utvecklar en god koncentrationsförmåga.⁷ Därför menar vi att välskötta och tillgängliga parker är viktiga inslag i stadsmiljön.

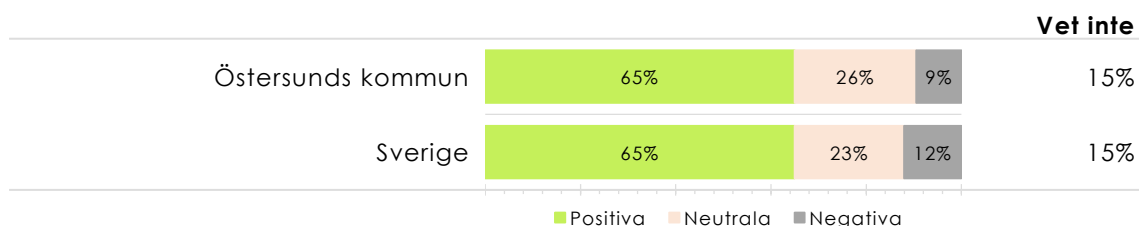
27
av
102

Positivt inställda till skötseln av parker

Kommunen ligger i en jämförelse med samtliga deltagande kommuner på placering 27 av totalt 102 över flest positivt inställda kommuninvånare.

Graf 14. Inställning till skötsel av parker

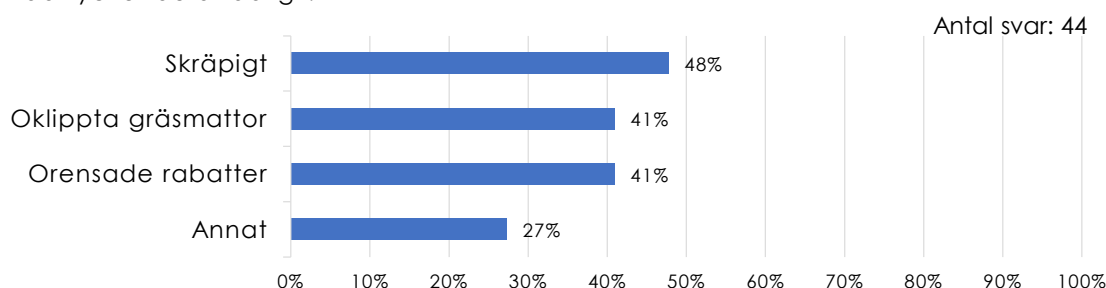
Hur tycker du att parkerna sköts i kommunen?

Närmare två av tre kommuninvånare är positivt inställda till hur parkerna sköts i kommunen. Samtidigt är var fjärde kommuninvånare neutralt inställd och var tionde negativt inställd i frågan. Kommunens resultat ligger i linje med resultatet för Sverige som helhet. Notera att 15 procent valt att inte ta ställning i frågan, vilket kan bero på att de anser sig har vistats för lite i kommunens parker för att uttrycka en åsikt.

Graf 15. Brister med kommunens skötsel av parker

Vad tycker du är dåligt?

Av de kommuninvånare som är negativt inställda till hur kommunens parker sköts är samtliga tre svarsalternativ orsaker till deras missnöje. En andel kommuninvånare har även uppgett att alternativet ”annat” är orsaken till deras missnöje. Notera att antalet svar är lågt.

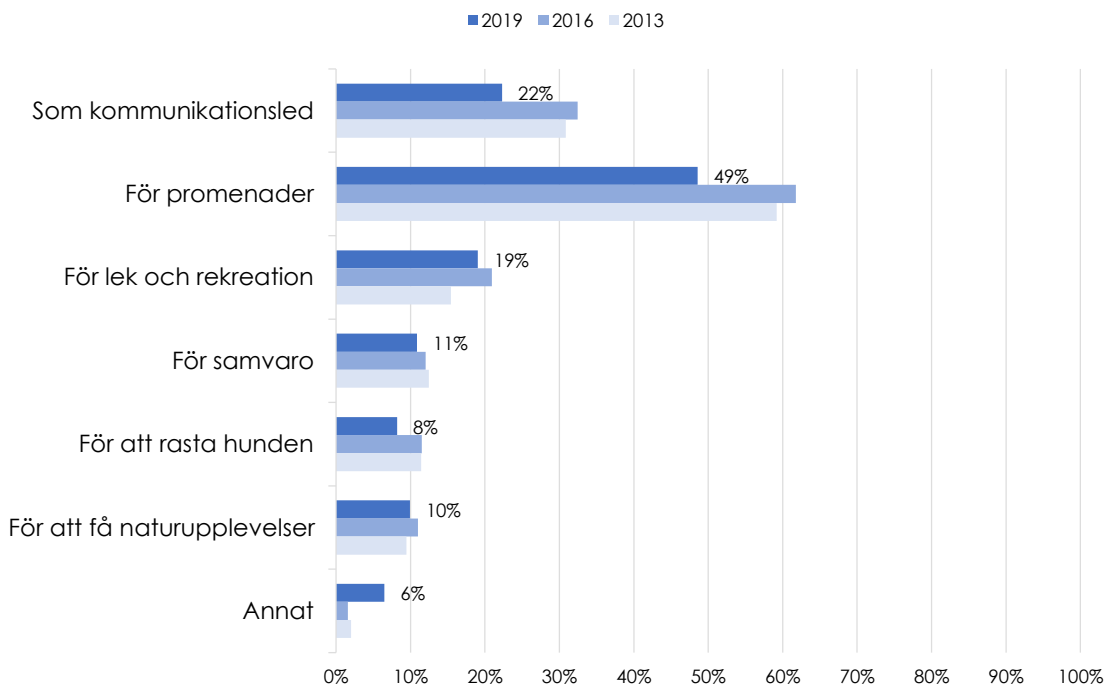
⁷ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/f5981a14af284331aa957f724bbdbcf4/r2009-2-gronomraden-for-fler.pdf>

Parker

Graf 16. Vad parkerna används till

Hur använder du parkerna huvudsakligen?

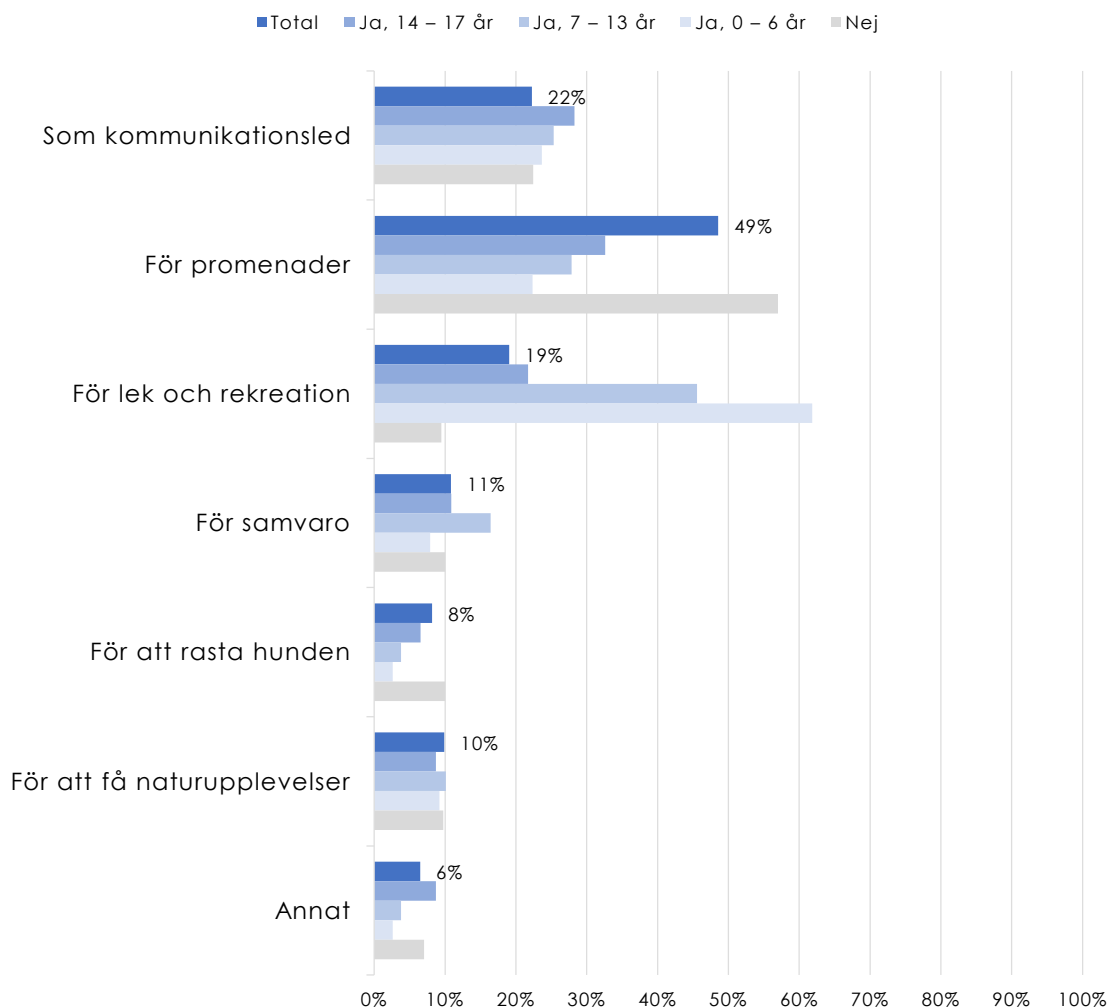

Parkerna i kommunen används, precis som tidigare år, i stor utsträckning för att ta promenader även om andelen har minskat något i jämförelse med tidigare mätningar. Förutom att promenera används parkerna som kommunikationsled och för lek och rekreation.

Parker

Graf 17. Vad parkerna används till – nedbrutet på hemmavarande barn eller ej

Hur använder du parkerna huvudsakligen?

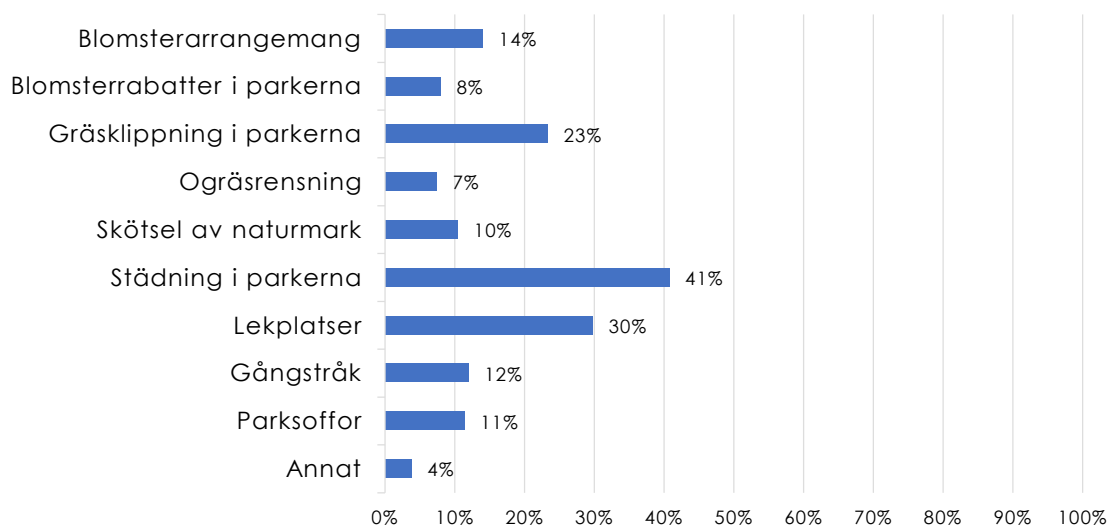

Hur kommuninvånarna använder parkerna beror till viss del på huruvida de har hemmavarande barn eller inte. En högre andel kommuninvånare utan hemmavarande barn använder parkerna för att ta promenader. Kommuninvånare med hemmavarande barn i åldrarna 0-6 och 7-13 år använder istället parkerna för lek och rekreation.

Parker

Graf 18. Prioritering av resurser för parkverksamheten

Om vi får mindre pengar till parkverksamheten, till vad ska vi då i första hand använda pengarna?

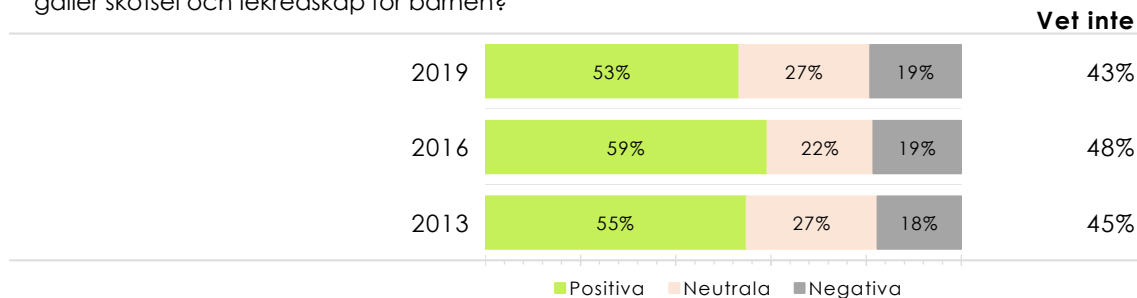
Om kommunen skulle få mindre pengar till parkverksamheten vill Östersunds kommuninvånare att pengarna i första hand ska gå till städning i parkerna. Lekplatser och gräsklippning är även områden som kommuninvånarna vill att kommunen prioriterar.

Lekplatser och lekparker

Utbudet av stillasittande underhållning, exempelvis dator-, TV- och surfplattspel, är större nu än någonsin tidigare. Eftersom forskningen är enig kring att regelbunden fysisk aktivitet har en rad goda effekter på vår psykiska och fysiska hälsa är det viktigt att skapa attraktiva miljöer för fysisk aktivitet. Tillgång till lekplatser kan öka den fysiska aktiviteten hos både äldre och yngre barn, vilket enligt Folkhälsomyndigheten innebär att välskött och tillgängliga lekplatser kan ses som en utmärkt investering i den framtida folkhälsan.⁸

Graf 19. Inställning till skötsel och lekredskap för barnen

Hur tycker du att de kommunala lekparkerna och lekplatserna är vad gäller skötsel och lekredskap för barnen?

Drygt hälften av kommuninvånarna är positivt inställda till hur de kommunala lekparkerna och lekplatserna är vad gäller skötsel och lekredskap för barnen, vilket ligger i linje med resultatet från mätningarna 2016 och 2013. Notera att 43 procent valt att inte ta ställning i frågan, vilket kan bero på att respondenterna inte besökt kommunens lekplatser på senare tid.

⁸ https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/037746938f944e588e56ffe486744a6a/r200833_barns_miljoer_for_fysisk_aktivitet_webb.pdf

Bostäder med kommunalt vatten

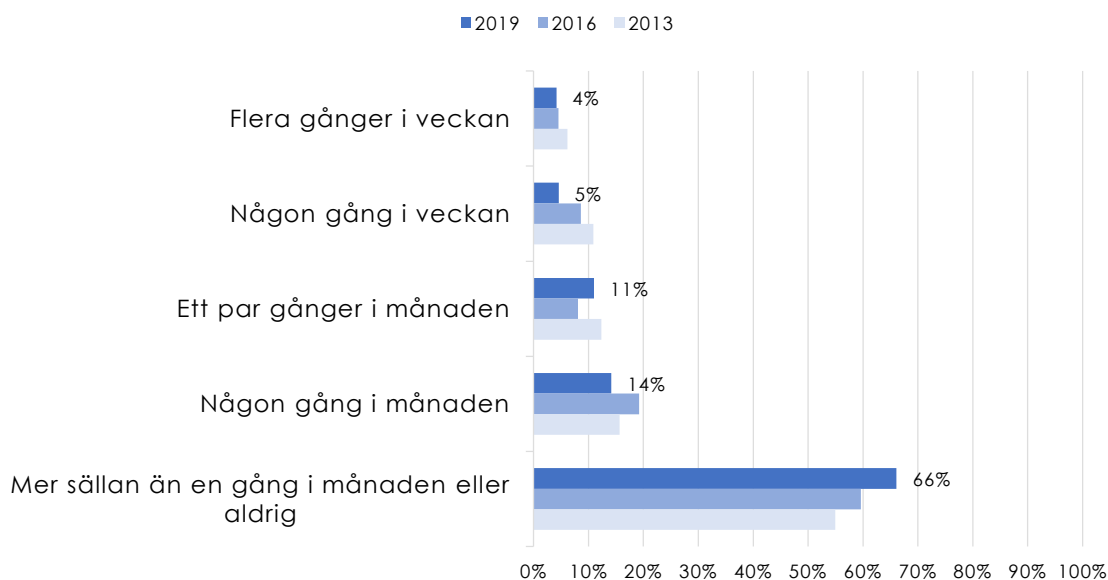
Oavsett om ett hushåll är anslutet till kommunalt eller enskilt vatten så konsumerar vi samma vatten som våra förfäder gjorde. Vatten kan aldrig förbrukas – det cirkulerar i ett evigt kretslopp där vi lånar, använder och hanterar det för kommande generationer.⁹

Kommunala vattenverk producerar nästan 900 miljarder liter dricksvatten per år och som ett genomsnitt använder vi ungefär 140 liter vatten per person och dygn. Det är dock inte bara mängden vatten som vi använder som kan skapa problem, utan även vad som hamnar i vattnet när vi spolar ner det i avloppet. Det som spolas och sköljs ned i avloppet kan påverka vår miljö, hälsa samt den framtida vattenkvaliteten negativt.¹⁰

Nio av tio kommuninvånare har uppgivit att deras bostad är ansluten till kommunalt vatten, och frågorna som ställts inom ramen för detta avsnitt riktar sig till dem. De som bor i en bostad med en annan typ av vattenförsörjning är inte inkluderade i resultaten som visas nedan.

Graf 20. Andel kommuninvånare som dricker bordsvatten som säljs i flaska

Ungefär hur ofta brukar du dricka bordsvatten som säljs i flaska?

Att kommuninvånarna inte är några storkonsumenter av bordsvatten som säljs i flaska framkommer av att två av tre dricker det mer sällan än en gång i månaden eller aldrig. Andelen har ökat något vid varje mätillfälle. Det är endast fyra procent av kommuninvånarna som dricker bordsvatten flera gånger i veckan.

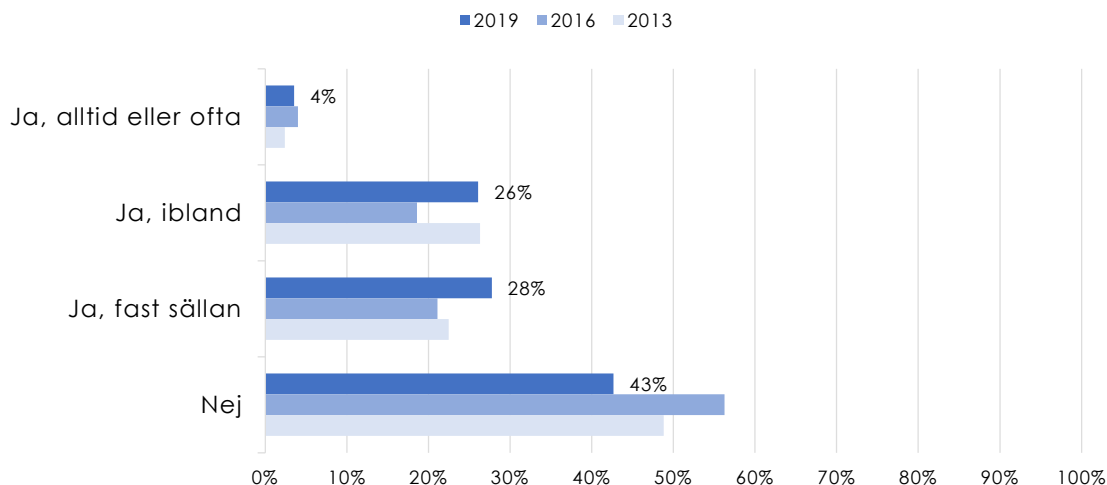
⁹ <http://www.svensktvatten.se/fakta-om-vatten/vattnets-kretslopp/>

¹⁰ <http://www.svensktvatten.se/fakta-om-vatten/dricksvattenfakta/>

Bostäder med kommunalt vatten

Graf 21. Oro för vattenkvalitet

Händer det någon gång att du oroar dig för kvaliteten på kranvattnet?

Drygt två av fem kommuninvånare oroar sig aldrig för kvaliteten på kranvattnet, vilket är en mindre andel än motsvarande 2016, då knappt tre av fem aldrig oroade sig. Drygt var fjärde kommuninvånare oroar sig sällan eller ibland. Båda andelarna har ökat i jämförelse med motsvarande andel i mätningen 2016.

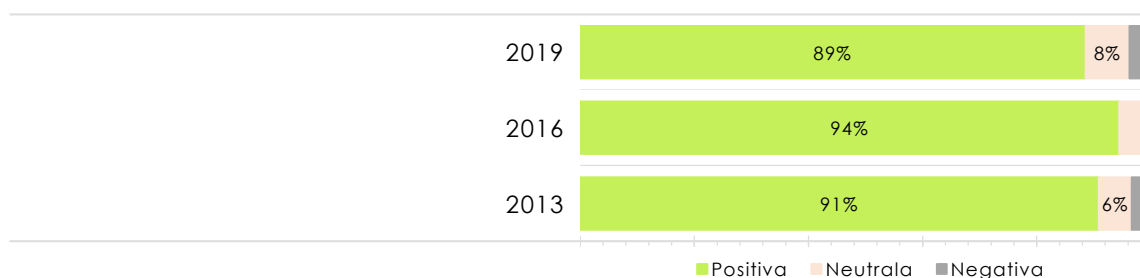
11
av
102

Positivt inställda till kranvattnets kvalitet

Kommunen ligger i en jämförelse med samtliga deltagande kommuner på placering 11 av totalt 102 över flest positivt inställda kommuninvånare.

Graf 22. Inställning till kranvattnets kvalitet

Vad tycker du om kvaliteten på kranvattnet?

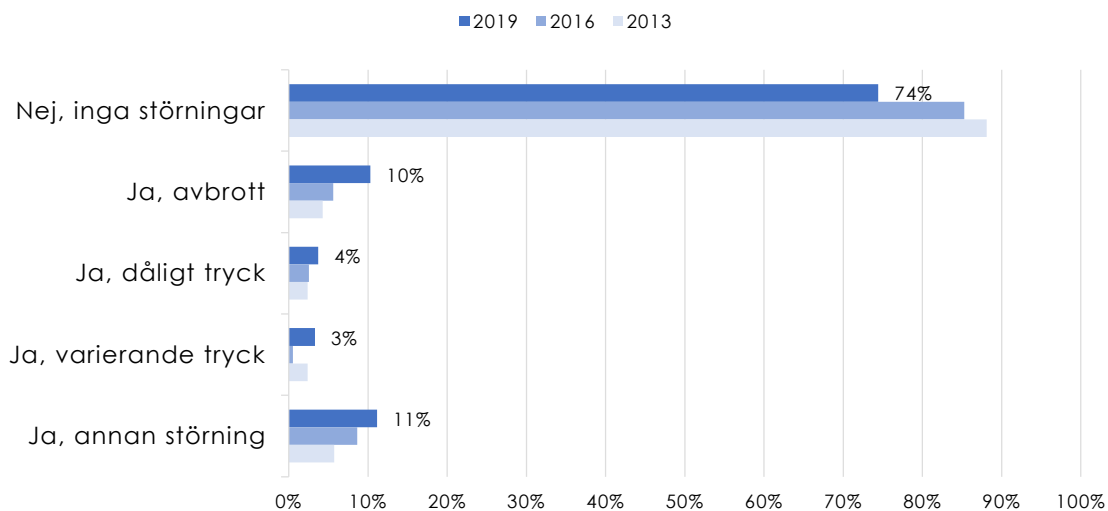

Närmare nio av tio kommuninvånare är positivt inställda till kvaliteten på kranvattnet, vilket är det elfte högsta resultatet bland samtliga deltagande kommuner i årets mätning. Resultatet ligger i linje med tidigare mätningar. Eftersom andelen negativt inställda är så pass liten redovisas inte resultatet på följdfrågan gällande vad de negativt inställda är missnöjda med.

Bostäder med kommunalt vatten

Graf 23. Utsatt för störning i vattenförsörjning

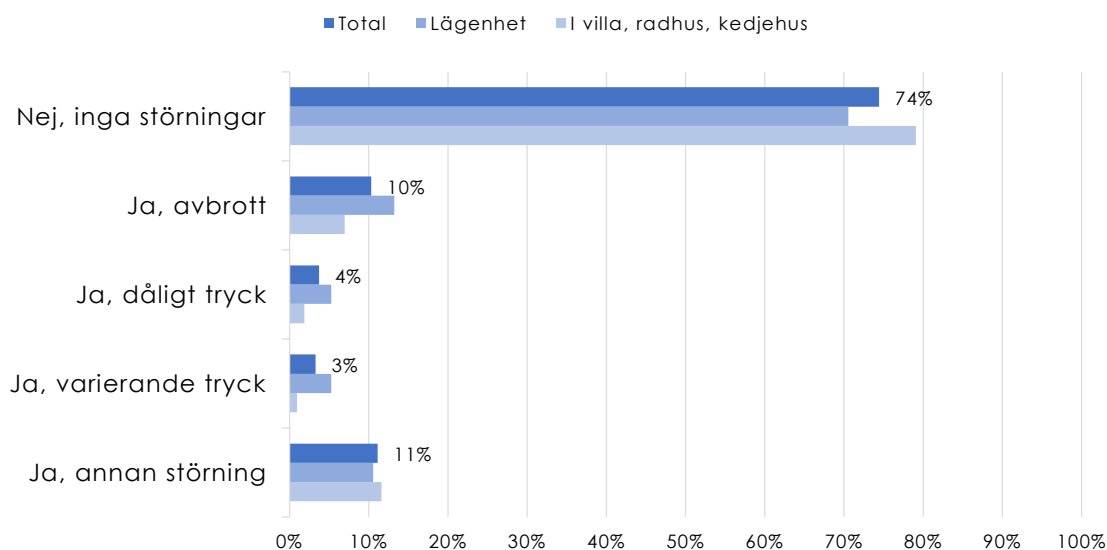
Har du varit utsatt för störningar i vattenförsörjningen till din bostad under de senaste 12 månaderna?

Tre av fyra kommuninvånare har inte varit utsatta för störningar i vattenförsörjningen till sin bostad under de senaste tolv månaderna. Det är en mindre andel än motsvarande vid tidigare mätningar. Var tionde kommuninvånare har uppgivit att de varit utsatta för avbrott eller någon annan störning. Bland fritextsvaren som hör till svarsalternativet ”Ja, annan störning” framkommer bland annat att vattnet varit förorenat.

Graf 24. Utsatt för störning i vattenförsörjning – nedbrutet på boendeform

Har du varit utsatt för störningar i vattenförsörjningen till din bostad under de senaste 12 månaderna?

Oberoende av om kommuninvånarna bor i lägenhet eller villa, radhus och kedjehus har de flesta inte varit utsatta för störningar i vattenförsörjningen till sin bostad de senaste tolv månaderna. Inte heller bland dem som angivit att de varit utsatta för störningar finns det några betydande skillnader beroende på boendeform.

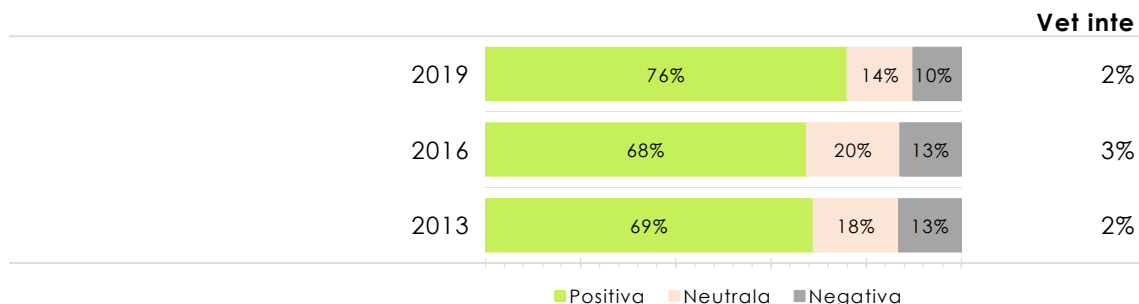

Avlopp

Att våra avlopp fungerar och kan leda bort avloppsvatten på ett effektivt sätt är betydande för vår personliga hälsa och hygien. Ett välfungerande avloppssystem gör det möjligt för vårt grundvatten, våra sjöar, och vattendrag att hållas giffria för att klara nationella miljökvalitetsmål. Det är därför extra viktigt att vara eftertänksam när vi spolar ned saker i våra avlopp.¹¹

Graf 25. Inställning till information om vad som får spolas ned i avloppet

Tycker du att du är tillräckligt informerad om vad som får spolas ner i avloppet?

Att kommuninvånarna anser sig vara tillräckligt informerade om vad som får spolas ned i avloppet framkommer av att tre av fyra är positivt inställda i frågan. Det är en något större andel än motsvarande vid mätningarna 2016 och 2013. En högre andel av de äldre kommuninvånarna anser sig vara tillräckligt informerade i jämförelse med de yngre kommuninvånarna.

¹¹ <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avlopp/>

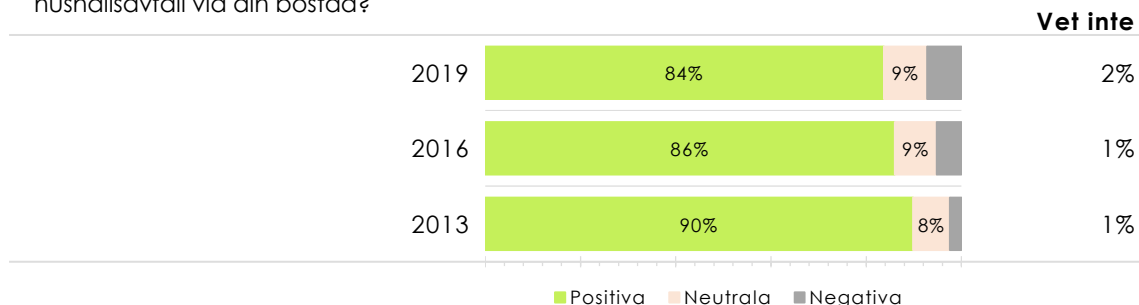

Avfall

En stor del av våra vardagliga aktiviteter, som maten vi äter eller tillverkningen av de produkter vi använder, förbrukar resurser och skapar avfall. Vid 2030 beräknas avfallsmängderna i Sverige att fördubblas om vi inte förändrar våra vanor.¹² Även om människor har en positiv inställning till källsortering kan det finnas vissa hinder, exempelvis osäkerhet kring hur vissa avfall ska sorteras eller var det kan lämnas in. Naturvårdsverket menar därför att det är viktigt att den vardagliga källsorteringen är enkel, tydlig och att det finns information som hjälper oss att hantera våra avfall rätt.¹³

Graf 26. Inställning till hämtning av hushållsavfall

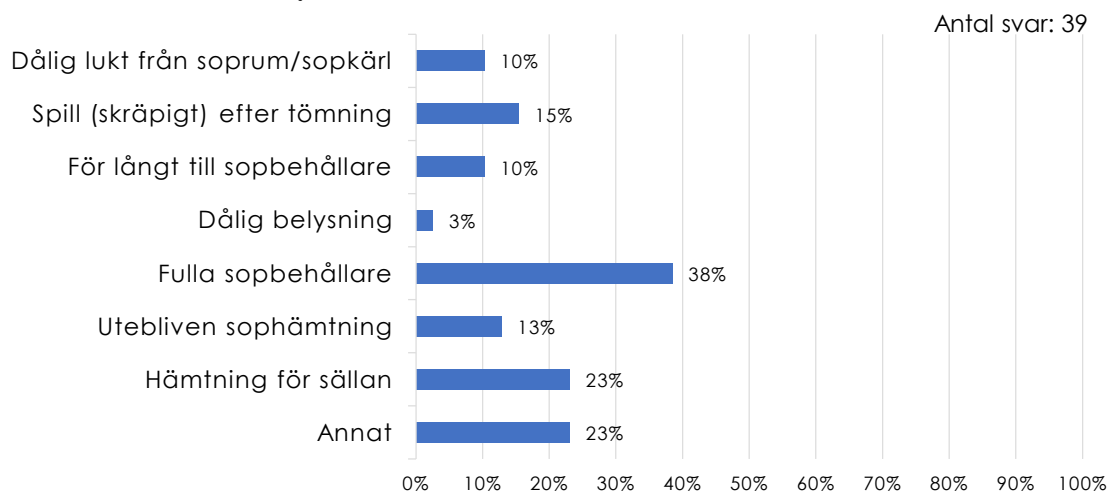
Är du på det hela taget nöjd eller missnöjd med hämtningen av hushållsavfall vid din bostad?

Kommuninvånarna upplever att hämtningen av hushållsavfall fungerar bra i Östersunds kommun. Drygt fyra av fem kommuninvånare är positivt inställda till hur hämtningen av hushållsavfall vid bostaden fungerar för dem. Även om andelen positivt inställda minskat marginellt vid varje mättillfälle ligger resultatet i linje med tidigare mätningar och trenden är fortsatt positiv.

Graf 27. Brister med kommunens hämtning av hushållsavfall

Vad är du mest missnöjd med?

Av de som är negativt inställda till hur hämtningen av hushållsavfall fungerar för dem är det främst fulla sopbehållare som är skälet till missnöje. Att hämtning sker för sällan är ytterligare en orsak till missnöje. Notera att antalet svar är lågt.

¹² <https://naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6744-1.pdf?pid=19807>

¹³ <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6523-2.pdf>

Återvinning

En återvinningscentral kan ha olika namn i olika kommuner, men är oftast en bemannad insamlingsplats. Där har kommuninvånaren möjlighet att lämna in sådant som ej skall slängas bland vanligt avfall. Det kan exempelvis vara elektronik, däck, färg, bekämpningsmedel, batterier med mera. De 580 återvinningscentralerna som finns i Sverige får årligen 27 miljoner besök.¹⁴

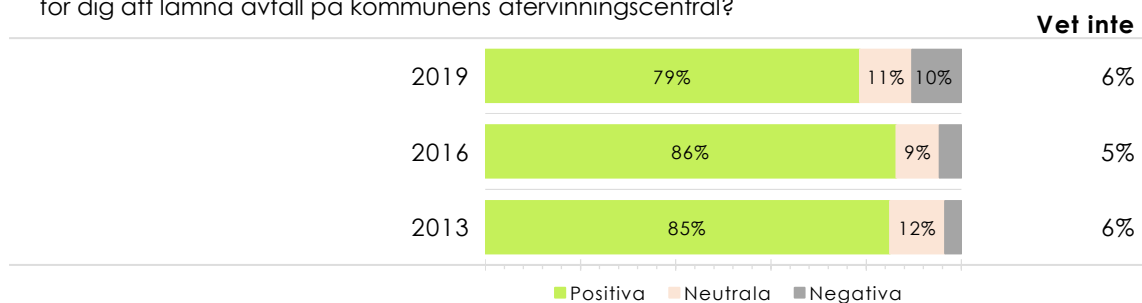
16
av
102

Positivt inställda till kommunens återvinningscentral

Kommunen ligger i en jämförelse med samtliga deltagande kommuner på placering 16 av totalt 102 över flest positivt inställda kommuninvånare.

Graf 28. Inställning till kommunens återvinningscentral

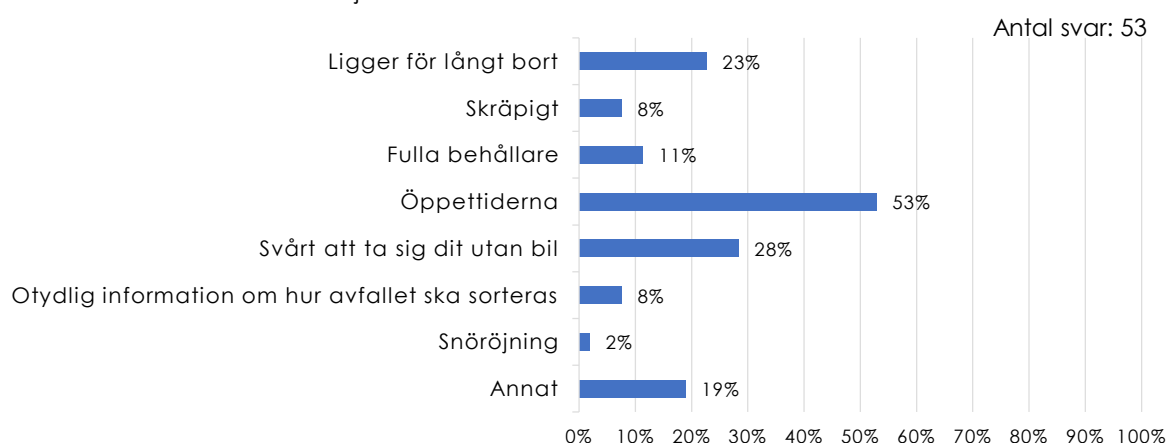
Är du på det hela taget nöjd eller missnöjd med hur det fungerar för dig att lämna avfall på kommunens återvinningscentral?

Knappt fyra av fem kommuninvånare är positivt inställda till hur det fungerar för dem att lämna avfall på kommunens återvinningscentral, samtidigt som var tionde är antingen neutralt eller negativt inställd i frågan. Även om andelen negativt inställda ökat något i jämförelse med tidigare mätningar avviker resultatet i årets mätning inte nämnvärt från trenden över tid.

Graf 29. Brister med kommunens återvinningscentral

Vad är du mest missnöjd med?

Av de som är negativt inställda till hur det fungerar för dem att lämna avfall på kommunens återvinningscentral är det främst öppettiderna som skapar missnöje. Notera att antalet svar är lågt.

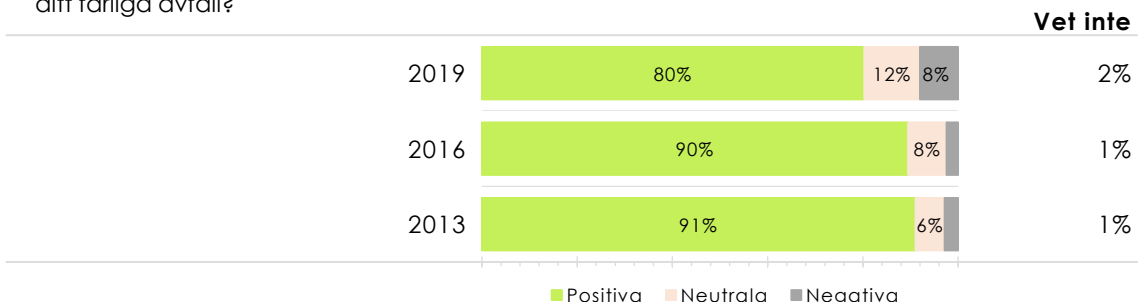
¹⁴ <https://www.avfallsverige.se/avfallshantering/insamling/atervinningscentraler/>

Farligt avfall

Farligt avfall är avfall som eventuellt kan utgöra en risk för liv och hälsa. Farligt avfall kan i sig själv eller genom kontakt med luft eller vatten vara radioaktivt, frätande, brandfarligt eller liknande. Exempel på farligt avfall är oljerester, bekämpningsmedel och batterier.

Graf 30. Inställning till information gällande inlämnandet av farligt avfall

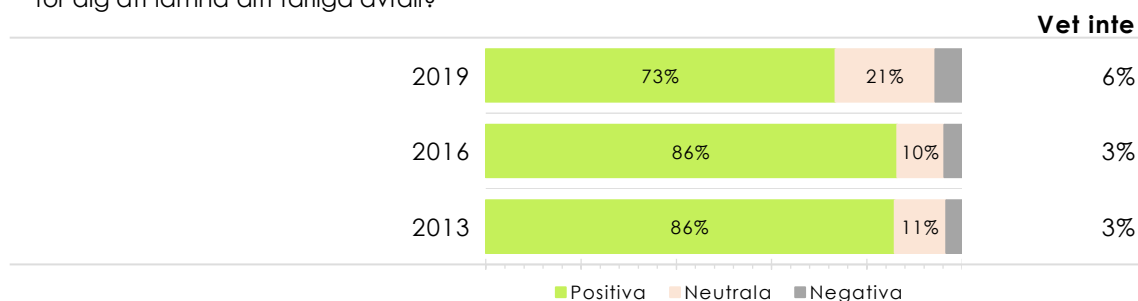
Tycker du att du är tillräckligt informerad om var du ska lämna ditt farliga avfall?

Att kommuninvånarna anser sig vara tillräckligt informerade om var de ska lämna sitt farliga avfall framkommer av att fyra av fem är positivt inställda i frågan. Även om det är ett positivt resultat har andelen som inte tycker sig vara tillräckligt informerade ökat i jämförelse med mätningarna 2016 och 2013.

Graf 31. Inställning till att lämna farligt avfall

Är du på det hela taget nöjd eller missnöjd med hur det fungerar för dig att lämna ditt farliga avfall?

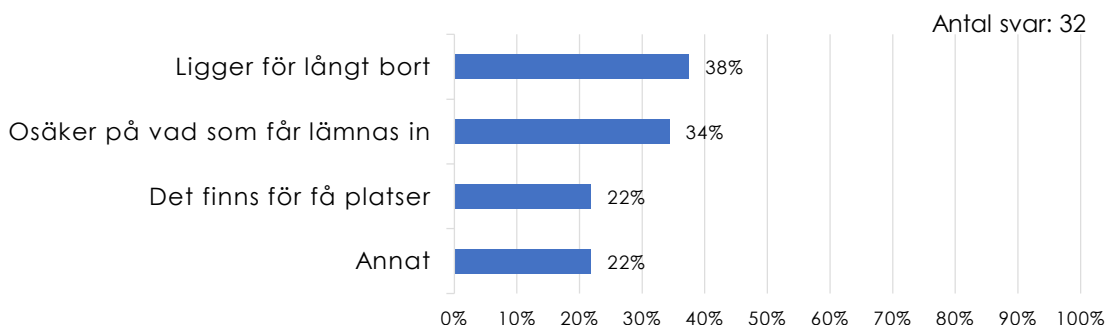
Tre av fyra kommuninvånare är positivt inställda till hur det fungerar för dem att lämna sitt farliga avfall, samtidigt som var femte är neutralt inställd i frågan. Andelen positivt inställda är lägre än motsvarande vid mätningarna 2016 och 2013.

Farligt avfall

Graf 32. Brister med inlämnandet av farligt avfall

Vad är du mest missnöjd med när det gäller insamling av farligt avfall?

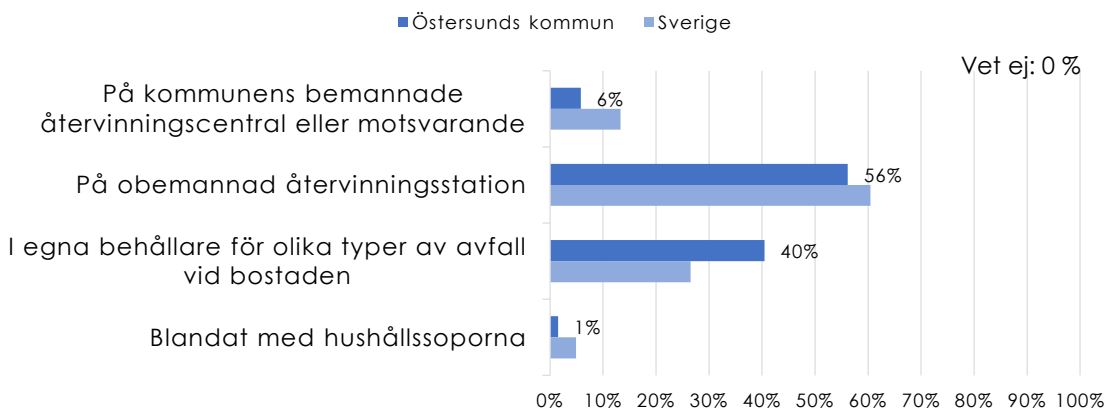
Att platser där farligt avfall kan lämnas ligger för långt bort och att det finns en osäkerhet kring vad som får lämnas in är orsaker till kommuninvånarnas missnöje. Bland fritextsvaren som hör till svarsalternativet ”annat” framkommer ett missnöje med öppettiderna. Notera att antalet svar är lågt.

Förpackningsmaterial och tidningar

Alla de produkter som används för att skydda, omsluta och eller förvara andra produkter i kallas för förpackningsmaterial. Förpackningsmaterial kan bestå av exempelvis olika pappers-, plast- eller metallförpackningar.

Graf 33. Var kommuninvånarna lämnar sitt förpackningsavfall och sina tidningar

Var lämnar du för det mesta ditt förpackningsavfall och dina tidningar?

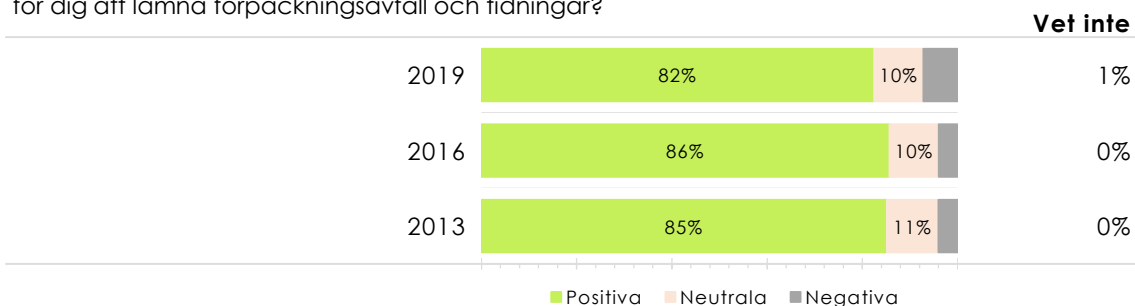
Andelen kommuninvånare som blandar förpackningsavfallet bland hushållssoporna är låg både i kommunen och i Sverige i stort. Det resultatet kan vara ett tecken på ett väl fungerande system för inlämnandet av förpackningsavfall. Kommuninvånarna lämnar för det mesta sitt förpackningsavfall och sina tidningar på obemannade återvinningsstationer eller i egna behållare för olika typer av avfall vid bostaden.

Förpackningsmaterial och tidningar

Graf 34. Inställning till inlämnandet av förpackningsavfall och tidningar

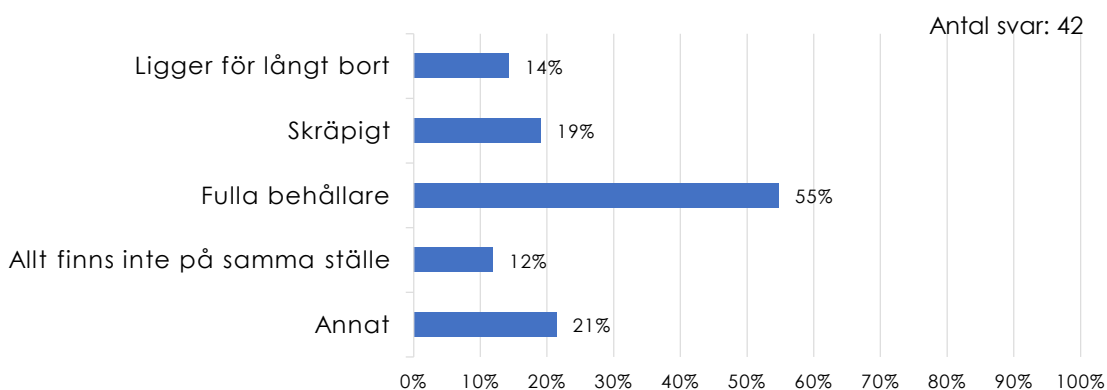
Är du på det hela taget nöjd eller missnöjd med hur det fungerar för dig att lämna förpackningsavfall och tidningar?

Drygt fyra av fem kommuninvånare är positivt inställda till hur det fungerar för dem att lämna sitt förpackningsavfall och sina tidningar. Andelen positivt inställda ligger i linje med tidigare mätningar, och därmed förblir kommunens positiva trend i frågan intakt.

Graf 35. Brister med inlämnandet av förpackningsavfall och tidningar

Vad är du mest missnöjd med när det gäller insamling av förpackningsavfall och tidningar?

Av de kommuninvånare som är negativt inställda till inlämnandet av förpackningsavfall och tidningar är det främst fulla behållare som orsakar missnöje. Bland fritextsvaren som hör till svarsalternativet "annat" framkommer bland annat önskemål om att få fackskärl i anslutning till bostaden. Notera att antalet svar är lågt.

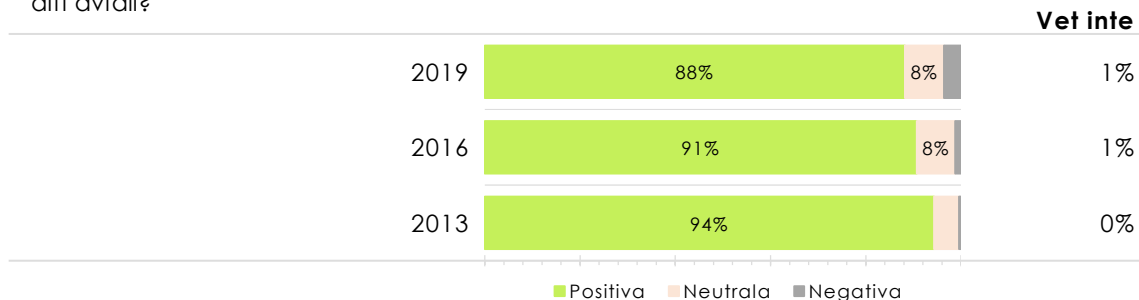
Avfallssortering

I Sverige behandlades närmare 4,8 miljoner ton hushållsavfall år 2017. Mängden avfall delat på hela befolkningen innebar att varje svensk bidrog till 473 kg hushållsavfall under det undersökta året. Detta var en ökning med 2,5% (6 kg per person) i jämförelse med 2016.¹⁵

Det finns flera olika system för att hantera avfallssortering. Exempelvis går det att använda separata kärl för matrester och matavfall, eller behållare för elektronik, förpackningar och returpapper, vilket gör att vår avfallssortering hamnar rätt och kan återvinnas.

Graf 36. Inställning till information om avfallssortering

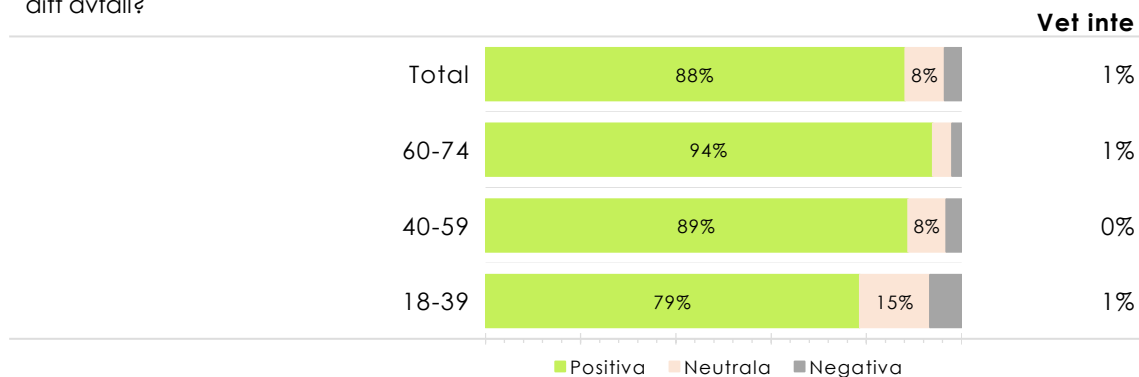
Tycker du att du är tillräckligt informerad om hur du ska sortera ditt avfall?

Att kommuninvånarna anser sig vara tillräckligt informerade om hur de ska sortera sitt farliga avfall framkommer av att närmare nio av tio är positivt inställda i frågan. Resultatet ligger i linje med tidigare mätningar, och därmed bibehåller kommunen den positiva trenden i frågan.

Graf 37. Inställning till information om avfallssortering – nedbrutet på ålder

Tycker du att du är tillräckligt informerad om hur du ska sortera ditt avfall?

Vid nedbrytning på ålder framkommer att kommuninvånare i alla åldersgrupper överlag är positivt inställda i frågan. En något högre andel av de äldre tycker sig vara tillräckligt informerade vilket ligger i linje med resultatet från tidigare fråga som berörde information om vad som får spolas ned i avloppet.

¹⁵ https://www.avfallsverige.se/fileadmin/user_upload/Publikationer/Svensk_avfallshantering_2018_01.pdf

Kommunkontakt

Medborgardialoger är en dialog mellan en kommuns invånare och beslutsfattare i en viss fråga och har som mål att samla in åsikter och idéer för att låta kommuninvånare få sina röster hörda. SKL har sedan 2006 arbetat aktivt med medborgardialoger för att skapa tillit till det demokratiska systemet men även för att utveckla ett hållbart samhälle. Att skapa möjligheter för kommuninvånarens inflytande och delaktighet i det lokala samhällets utveckling har blivit en allt viktigare fråga för både kommuner och regioner.¹⁶

Var femte kommuninvånare har uppgivit att de varit i kontakt med kommunen i något ärende som gällde gator/vägar, parker, vatten/avlopp, eller sophämtning/avfallshantering under de senaste tolv månaderna. Resultatet i grafen nedan baseras på deras upplevelser.

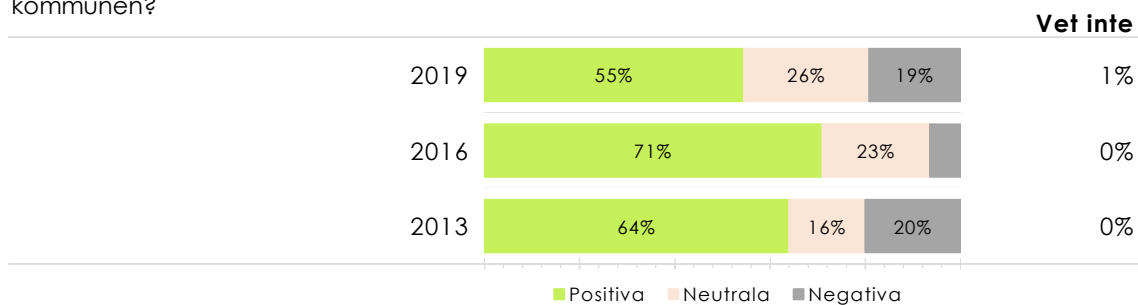
15
av
102

Positivt inställda till kvaliteten på kommunkontakt

Kommunen ligger i en jämförelse med samtliga deltagande kommuner på placering 15 av totalt 102 över flest positivt inställda kommuninvånare.

Graf 38. Inställning till kvaliteten på kommunkontakt

Är du nöjd eller missnöjd med din senaste kontakt med kommunen?

Av de kommuninvånare som varit i kontakt med kommunen under de senaste tolv månaderna är drygt hälften positivt inställda, vilket är det femtonde högsta resultatet bland samtliga deltagande kommuner i årets mätning. Andelen positivt inställda har minskat i jämförelse med tidigare mätningar. Notera att det är ett lågt antal respondenter som har svarat på frågan, vilket kan leda till större variation i svaren.

¹⁶ <https://skl.se/demokratiledningstyrning/medborgardialogdelaktighet.371.html>

BAKGRUNDSINFO

Bakgrundsinformation

	Procent	Antal svar
Bosatt		
I villa, radhus, kedjehus	46%	248
Lägenhet	52%	282
Annat	1%	7
Bas		538
Boende		
I centrum av tätort	41%	218
I utkanten av tätort	47%	252
Utanför tätort	12%	65
Bas		535
Hemmavarande barn under 18 år		
Nej	71%	382
Ja, 0 – 6 år	14%	77
Ja, 7 – 13 år	15%	82
Ja, 14 – 17 år	9%	49
Bas		536
Kön		
Man	45%	240
Kvinna	55%	294
Bas		534
Ålde		
18-39	25%	137
40-59	35%	187
60-74	38%	204
Okänt	3%	14
Bas		542